

Sygn. akt I ACa 129/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Kowacz-Braun
Sędziowie:	SSA Andrzej Struzik SSA Sławomir Jamróg (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 17 października 2014 r. sygn. akt IX GC 383/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 2 700zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 129/05

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. wniosła o zasądzenie od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwoty 121.059,81 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu w postępowaniu upominawczym. W uzasadnieniu pozwu wskazała, że pozwana spółka i (...) spółkę z o.o. w K. łączyły stałe stosunki gospodarcze w ramach których spółka (...) wykonywała na rzecz pozwanej usługi lakiernicze i sprzedawała jej lakierowane elementy z tworzyw sztucznych, w tym w objęte fakturami nr (...) oraz fakturą korygującą nr (...) (...). Strona powodowa nabyła w drodze cesji wierzytelności z tych faktur.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 18 marca 2014 Sąd Okręgowy w Krakowie uwzględnił żądanie pozwu w całości .

W sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

Pozwana podniosła zarzut braku legitymacji procesowej czynnej po stronie powoda podając, że w dniu 9 października 2013 r. otrzymała przedsądowe wezwanie do zapłaty wraz z dokumentem cesji wierzytelności objętej pozwem dokonanej na rzecz innego podmiotu, tj. (...) spółki z o.o. Ponadto zarzuciła, że doszło do wygaśnięcia wierzytelności z uwagi na dokonaną w dniu 16 lipca 2013 r. kompensatę własnej wierzytelności względem (...) sp. z o.o. z tytułu odszkodowania. Wierzytelność ta objęta była notą obciążeniową na kwotę 300.000 zł. Podniosła, że z tytułu przejęcia w sposób bezprawny przez (...) sp. z o.o. kontrahentów przysługuje jej roszczenie o odszkodowanie. Po dokonaniu tej kompensaty, to (...) spółka z o.o. pozostaje jej dłużna kwotą 152.900,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami.

Wyrokiem z dnia 17 października 2014 r. sygn. akt IXGC 383/14 Sąd Okręgowy w Krakowie w pkt I zasądził od strony pozwanej (...) spółki z o.o. w K. na rzecz strony powodowej (...) spółki z o.o. w K. kwotę 121.059,81zł z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 9 260, 81 zł od dnia 13.07.2013 r. do dnia zapłaty;
- 14 998, 46 zł od dnia 16.07.2013 r do dnia zapłaty;
- 16 161, 73 zł od dnia 21.07.2013 r. do dnia zapłaty;
- 7 519, 41 zł od dnia 23.07.2013 r do dnia zapłaty;
- 3 629, 41 zł od dnia 24.07.2013 r dni dnia zapłaty;
- 14 409, 77 zł od dnia 25.07.2013 r do dnia zapłaty;
- 29 081,47 zł od dnia 27.07.2013 r dni dnia zapłaty;
- 10 643, 55 zł od dnia 28.07.2013 r do dnia zapłaty;
- 15 355, 20 zł od dnia 29.07.2013 r do dnia zapłaty;

Nadto zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej koszty postępowania w kwocie 9 670 zł (pktII).

Za bezsporne Sad Okręgowy uznał, że stronę pozwaną łączyły stałe stosunki gospodarcze z (...) sp. z o. o. w K., które polegały na wykonywaniu przez (...) usług lakierniczych i sprzedaży lakierowanych elementów z tworzyw sztucznych na rzecz strony pozwanej. W czasie tej współpracy spółka (...) za sprzedany towar wystawiła faktury: - nr (...) (...) z dn. 13.05.2013 r. na kwotę 10. 826,71 zł z terminem płatności 12.07.2013 r., nr (...) (...) z dn. 16.05.2013 r. na kwotę 14. 998,46 zł z terminem płatności 15.07.2013 r., nr (...) (...) z dn. 21.05.2013 r. na kwotę 16. 161,73 zł z terminem płatności 20.07.2013 r, nr (...) (...) z dn. 23.05.2013 r. na kwotę 7. 578,20 zł z terminem płatności 22.07.2013 r., nr (...) (...) z dn. 24.05.2013 r. na kwotę 3.629,41 zł z terminem płatności 23.07.2013 r., nr (...) (...) z dn. 25.05. 2013 r. na kwotę 14. 409,77 zł z terminem płatności 24.07.2013 r., nr (...) (...) z dn. 27.05.2013 r. na kwotę 29. 081, 47 zł z terminem płatności 26.07.2013 r., nr(...) (...) z dn. 28.05.2013 r. na kwotę 10. 643,55 zł z terminem płatności 27.07.2013 r, nr 13- (...) z dn. 29.05.2013 r. na kwotę 15.355,20 zł z terminem płatności 28. 07.2013 r. oraz fakturę korygującą nr(...) (...) z dn. 23.05.2013 r. zmniejszając należność z faktury nr (...) o kwotę 58,79 zł.

Sąd pierwszej instancji ustalił też, dochodzona pozwem wierzytelność była kilkakrotnie przedmiotem cesji. W dniu 2 lipca 2013 r. (...) spółka z o. o. dokonała na rzecz powoda cesji wierzytelności wynikających z faktur nr (...) oraz wyżej wymienionych faktur w łącznej wysokości 147.099,20 zł, za wynagrodzeniem.

W dniu 5 lipca 2013 r. nastąpiło zwrotne przeniesienie przez powoda na rzecz (...) sp. z o.o. w K. wierzytelności wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 30.04.2013 r. na kwotę 19.094,67 zł. W dniu 12 lipca 2013 r. nastąpiło kolejne zwrotne przeniesienie wierzytelności na łączną kwotę 9.260,81 zł, w tym z faktury nr (...) z dnia 13.05.2013 r. w zakresie kwoty 1.565,90 zł. Pismem z dnia 25 lipca 2013 r. spółka (...) poinformowała pozwaną o przelaniu swoich wierzytelności pieniężnych z tytułu sprzedaży lakierowanych elementów z tworzyw sztucznych na rzecz powoda, wyszczególniając należności z odniesieniem do faktur. Następnie powód wezwał stronę pozwaną do zapłaty należności. W dniu 8 października 2013 r. powód przeniósł nabyte w następstwie opisanej już wcześniejszej cesji od spółki (...) wierzytelności w wysokości 121.059,81 zł na rzecz (...) spółki z o.o. w K.. Pismem z dnia 9 października 2013 r. spółka (...) wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 124.443,18 zł, w tym skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w zapłacie w kwocie 3.383,37 zł i zawiadomiła ją o cesji wierzytelności na swoją rzecz, załączając wyżej opisaną umowę cesji z dn. 8.10.2013 r. Działający imieniem pozwanej pełnomocnik wezwał spółka (...) do dokładnego określenia wierzytelności i tytułu prawnego, z którego one wynikają. Strona pozwana poinformowała spółkę (...), że dokonała rozliczenia kompensatą z (...), jednakże jej skuteczność została zakwestionowana z uwagi na niedostarczenie oświadczenia o kompensacie oraz noty obciążeniowej dla (...) oraz dokonanie kompensaty po cesji wierzytelności z dnia 2 lipca 2013 r. W tym przedmiocie pomiędzy pozwaną a spółkę (...) była prowadzona dalsza korespondencja. W dniu 15 stycznia 2014 r. spółka (...) dokonała zwrotnego przeniesienia wskazanych wyżej wierzytelności na rzecz powoda. w dniu 20 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy ustalił także, że strona pozwana wystawiła (...) spółce z o.o. w notę obciążeniową na kwotę 300.000 zł z tytułu „bezprawnego przejęcia kontraktów należących do naszej spółki, wykorzystywania poufnych danych naszej spółki oraz podszywania się pod naszą spółkę celem wprowadzenia odbiorców w błąd”. Jednocześnie pozwana zapowiedziała potrącenie wyżej wymienionej kwoty z płatności za usługi handlowe do wysokości wzajemnych rozliczeń i zwróciła się o zapłatę pozostałej części. Nota obciążeniowa została wysłana nie na adres siedziby spółki (...) w K., ale na adres w S. . W dniu 16 lipca 2013 r. strona pozwana reprezentowana przez M. W., nie będącego członkiem jej zarządu, dokonała wzajemnej kompensaty należności z noty obciążeniowej z terminem płatności 16.07.2013 r. w kwocie 147.099,20zł z wierzytelnościami spółki (...) z dochodzonych pozwem faktur. Strona pozwana w bliżej nie określonej dacie na potrzeby postępowania karnego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w Zawierciu sporządziła „opis do noty (...). Wyżej wymienione rozliczenie zostało podpisane przez M. W..

Sąd pierwszej instancji pominął dowód z zeznań świadków M. J. (1), M. J. (2) i P. K. wnioskowanych na okoliczność zasad współpracy (...) w zakresie sprzedaży i świadczenia usług na rzecz pozwanej spółki oraz podstaw wystawienia faktur i podstawy określenia wskazanego w nich wynagrodzenia, uznając je za zbędne dla rozstrzygnięcia sporu. Nadto Sąd pominął zgłoszone przez pełnomocnika strony pozwanej na rozprawie z dnia 17 października 2014 r. wnioski w przedmiocie dopuszczenia dowodu z zeznań wyżej wymienionych świadków na okoliczność zasadności kompensaty oraz z przesłuchania strony pozwanej na okoliczność wysokości poniesionej przez pozwaną szkody, uznając je za zbędne dla rozstrzygnięcia sporu.

Sąd pierwszej instancji uznał, że stronie powodowej po dokonanych cesjach zwrotnych przysługuje wierzytelność nabyta (...) sp. z o.o. w K. . Wysokość tej wierzytelności wynikała z przedłożonych faktur i nie była kwestionowana. Za niezasadny Sąd Okręgowy uznał zarzut wygaśnięcia wierzytelności z uwagi na nieskuteczność oświadczenia o kompensacie. Sąd Okręgowy odwołał się do treści art. 498 § 1 k.c. i wskazał, że pozwana poza swoją notą obciążeniową i wewnętrznym dokumentem pn. (...)M.” nie przedstawiła żadnych innych dowodów, tym samym nie udowodniła aby przysługiwało jej roszczenie wskazane w tej notce. Co więcej nota ta nie została nawet doręczona spółce (...) skoro została wysłana na adres w S., a nie na adres siedziby tej spółki w K.. Pozwana wprawdzie przedstawiła pismo z dn. 16.07.2013 r. które uważa za kompensatę, ale pismo to podpisał M. W., który nie był członkiem jej zarządu, a więc nie był uprawniony do składania w jej imieniu oświadczeń woli, a nadto w piśmie tym powołano się na notę obciążeniową z terminem płatności 16.07.2013 r., podczas gdy w treści noty z dn. 20.6.2013 r. nie wskazano żadnego terminu płatności, co rodzi wątpliwości czy w ogóle potrącenie miało związek z tą notą obciążeniową. skoro pozwana nie wykazała, iż doszło do skutecznego potrącenia dochodzonej w sprawie wierzytelności z jej wymagalną wierzytelnością, to należy uznać iż dochodzone roszczenie jest zasadne . Jako podstawę prawną orzekania Sąd powołał art. 535 k.c. w

zw. z art. 509 k.c. a w zakresie odsetek art. 481 § 1 i 2 k.c. Jako podstawę orzeczenia o kosztach procesu powołano art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniosła strona pozwana zaskarżając wyrok w całości. Zarzuciła niezastosowanie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217§2 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z zeznań świadków M. J. (1) , M. J. (2) oraz P. K. w wyniku oceny, że nie był on istotny dla rozstrzygnięcia sprawy, błędną ocenę materiału dowodowego tj. art. 233 k.p.c. poprzez dowolną ocenę dowodów tj. błędne przyjęcie, że M. W. nie był członkiem zarządu oraz, że nie był uprawniony do składania oświadczeń w imieniu pozwanej w dacie złożenia oświadczenia o potrąceniu a także błędne przyjęcie, że pozwana nie wykazała, że doszło do skutecznego potrącenia dochodzonej wierzytelności z jej wierzytelnością wzajemną. Zarzuciła też sprzeczność ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że M. W. w dacie składania oświadczenia woli w imieniu pozwanej nie był członkiem zarządu a zatem nie posiadał na podstawie art. 201§1 ksh uprawnień do reprezentowania –wbrew istniejącemu stanowi w rejestrze. Nadto zarzuciła naruszenie prawa materialnego a to art. 499k.c. w zw. z art. 498 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że oświadczenie o wzajemnej kompensacie zostało złożone przez osobę nieuprawnioną do reprezentacji. Wskazała, że M. W. w grudniu 2013r. został wykreślony z rejestru jako osoba uprawniona do reprezentacji zatem w dacie 16 lipca 2013r. był jeszcze członkiem zarządu. Pozwana wniosła o zmianę wyroku i oddalenie powództwa.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny uznał za własne ustalenia Sądu Okręgowego, nie podzielając jednak stanowiska, że M. W. nie był członkiem zarządu pozwanej. Wydruk z KRS powołany jako dowód (k-67) dotyczył stanu wpisów w rejestrze na dzień 22 kwietnia 2014r. Na etapie postępowania przed Sądem Okręgowym nie ustalano stanów wpisów na dzień składania oświadczeń i już to nie pozwala na przyjęcie wypływającego z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r.o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. 2013r. poz. 1203 ze zm., dalej ustawa o KRS) domniemania (obalalnego), że to B. M. a nie M. W. był uprawniony do reprezentacji. Z wydruków z rejestru przedłożonych do apelacji (k-151) nie zakwestionowanych na rozprawie apelacyjnej wynika, że M. W. jeszcze 29 sierpnia 2013r. był wpisany w KRS jako członek zarządu co przerzucałoby na stronę powodową ciężar wykazania, że dane w KRS w zakresie składu zarządu nie są prawdziwe (brak podstaw do powoływania się na ochronę wynikającą z art. 14 czy 17 ustawy o KRS). Sama okoliczność, że M. W. wchodził w skład zarządu nie przesądza jednak kwestii jego uprawnienia albowiem nawet z twierdzeń apelacji (k-137) i wpisów w KRS (k-158 i k-159) wynika obowiązująca wówczas reprezentacja łączna dwóch członków zarządu.

Z noty obciążeniowej podpisanej przez Prezesa zarządu pozwanej wynika natomiast wola potrącenia wierzytelności w przyszłości co uchyla podnoszone przez Sąd Okręgowy wątpliwości co do związku wierzytelności wskazanej w nocie z wierzytelnością objętą oświadczeniem z dnia 16 lipca 2013r. Słusznie strona pozwana podnosi, że wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie jednakże ewentualne potrącenie musi dotyczyć wymagalnej wierzytelności a ta nie została wykazana. Należy zwrócić uwagę, że składający oświadczenie o potrąceniu (potrącający) musi w stosunku do swego wierzyciela, posiadać własną, wymagalną wierzytelność. Pozwana nie kwestionuje ustalonej przez Sąd Okręgowy okoliczności, że nota obciążeniowa nie została wysłana do siedziby (...) albowiem została wysłana na adres w S. a nie na adres siedziby w K.. Okoliczność doręczenia i zapoznania się z oświadczeniem przez organy (...) była w tym przypadku kwestionowana (k- 80), co przerzucało na stronę pozwaną ciężar dowodu, że nota ta (k-54,55) doszła do dłużnika w taki sposób, że ten mógł zapoznać się z jego treścią. Niezależnie więc od kwestii charakteru dokumentu rozliczeniowego, nie kreującego (jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy) wierzytelności odszkodowawczej (...) spółki z o.o. w K. względem (...) Spółki z o.o. w K., to ewentualne potrącenie nie dotyczyło wierzytelności nadającej się do potrącenia, gdyż ta nie mogła być jeszcze wymagalna, skoro nie wykazano skuteczności doręczenia wezwania do zapłaty. Zdaniem Sądu Apelacyjnego to dopiero doręczenie noty miałyby znaczenie dla wymagalności ewentualnej wierzytelności odszkodowawczej bo tylko z tego dokumentu pozwana mogła wywodzić wymagalność odszkodowania. Monitoring pocztowy (k-99) nie był wystarczający albowiem nawet faktyczny odbiór przesyłki w innym miejscu niż siedziba dłużnika nie pozwala na przyjęcie domniemania, że odebrała pismo osoba uprawniona do odbioru korespondencji kierowanej do spółki (...), co wymagało dodatkowych dowodów, że organ pozwanej mógł zapoznać się z tą przesyłką. Świadczenie odszkodowawcze

z zasady jest świadczeniem bezterminowym i wymaga wezwania dłużnika do wykonania obowiązku (art. 455k.c.) także dla wywołania skuteczności potrącenia (por. uchwała SN z dnia 5 listopada 2014r. sygn. akt III CZP 76/14 III CZP 76/14 Biul.SN 2014/11/6). Nadanie noty obciążeniowej na adres inny niż siedziba dłużnika (M.) nie tworzy zaś domniemania odebrania przesyłki i zapoznania się osób uprawnionych do działania za wierzyciela i ta okoliczność nie została wykazana. Na marginesie więc tylko należy zwrócić uwagę, że podpis osoby określonej na nocie jako Prezes Zarządu (k54) nie pokrywa się z nazwiskami osób wchodzących w skład zarządu wynikającymi z odpisów dołączonych do apelacji. Podpis na nocie obciążeniowej nie jest podpisem B. N. więc czy B. M. był upoważniony samodzielnie do złożenia oświadczenia o potrąceniu (kompensaty) to nie wykazano, że kompensata dotyczyła wierzytelności wymagalnej. Nie zostało też wykazane by (...) otrzymał wezwanie do zapłaty z dnia 26 listopada 2013r. do którego miała być dołączona również nota obciążeniowa (k-56i 57). Treść pisma C(...)z dnia 26 listopada 2013r. k- 64 wskazuje wręcz, że to nabywca wierzytelności głównej otrzymał to wezwanie do zapłaty a nie dłużnik zobowiązany do odszkodowania. Co więcej pismo z dnia 5 grudnia 2013r. (k-65) zaprzecza by (...) otrzymał zarówno notę jak i oświadczenie o potrąceniu. Powyższe czyni bezprzedmiotowymi zarzuty dotyczące pominięcia dowodów mających wykazać źródło i wysokość szkody. Wobec powyższego apelację oddalono na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. przy zastosowaniu §6pkt6 i §12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. 2013r. poz. 460).